

Het genealogische bedrijf in de 17de eeuw

(Brugge en de Zuidelijke Nederlanden)

Pieter Donche

In de tweede helft van de 16de eeuw kreunden de Zuidelijke Nederlanden onder de godsdienstoorlogen. In tal van kerken hadden de beeldenstormers lelijk huisgehouden, niet alleen de heiligenbeelden waren gesneuveld onder de sloophamer, maar ook tal van oude grafplaten en herdenkingsmonumenten. Families waren vaak gevlucht naar veiliger oorden, hun woonhuizen en landgoederen achterlatend aan legerbendes en plundersaars. Met het Twaalfjarig Bestand dat in 1609 werd gesloten met de Noordelijke Nederlanden brak eindelijk een langere periode van rust aan. Na decennia van oorlog herademde het Zuiden en trad een voorzichtige economische heropbloei op. Dit vertaalde zich onder meer in een nieuwbouw van tal van openbare en religieuze gebouwen. In de privé-sfeer vertaalde zich dat onder meer in pogingen om opnieuw aan te knopen met de tijd van voor de ontredde van de voorbije halve eeuw, in het bijzonder met het voorgeslacht.

De belangstelling voor de voorouders had tot dan toe vooral zijn neerslag gevonden in privé bijgehouden handschriften. In registers waarin in de eerste plaats de onroerende en roerende bezittingen, inkomsten en uitgaven opgetekend en bijgehouden werden was ook vaak vooraan plaats gereserveerd voor het registreren van de geboortes, huwelijken en overlijdens van gezinsleden, al dan niet met nog nadere biografische details. Sommigen hielden ook de gegevens erin bij over hun verdere voorouders en verwanten uit de zijlijnen die ze vonden in eerdere registers.¹ De registratie door de Kerk van doopsels, huwelijken en begrafenissen zou maar langzaam in de loop van de 17de eeuw gemeengoed worden.

Een centraal bijhouden van stambomen van vele families, ook waar men geen rechtstreekse banden mee had, was in de 16de eeuw enkel nog het werk geweest van officieel aangestelde ambtenaren, één per regio, de zogenaamde *wapenherauten*, zoals bv. Cornelius Gailliard² (ca. 1520 - Brugge, 1563), actief tussen 1549-1563 of Bernard vander Straeten³ (Brugge, 1581-1636), beiden wapenheraut *Vlaanderen*. De eerste stelde op korte tijd een groot aantal handschriften samen: wapenboeken, grafschriftenverzamelingen, archiefnotities, genealogische aantekeningen en uitgebreide genealogieën, die echter helaas niet alle bewaard bleven en in elk geval erg verspreid raakten na zijn dood. De laatste, ook raad en schepen van Brugge en wapenheraut sinds 1611, bezat verscheidene van de handschriften van de eerste, maar verloor er ook een deel van door een brand in zijn woning ...⁴ Hij zette het werk van Gailliard verder met aanvullingen en uitbreidingen. Zijn originele handschriften lijken zelf ook

Familiewapen Godefroot

1 P. DONCHE, 'Over genealogische memorialen en de praktijk van genealogisch onderzoek in vroeger eeuwen', in: *Liber Amicorum Valère Aricx*, Roeselare, 2000, p. 91-108; P. DONCHE, 'Genealogische memorialen', in: *Vlaamse Stam*, 37 (2001), p. 400-415.

2 *Biographie Nationale*, 7 (1883), kol. 427-29 (Aug. Vander Meersch).

3 *Biographie Nationale*, 24 (1929), kol. 413-416 (Albert van Zuylen van Nyevelt).

4 A. LE GLAY, *Catalogue descriptif des manuscrits de la bibliothèque de Lille*, Rijsel, 1848, p. 244: handgeschreven aantekening: *Bernard Vander Straete,.... aiant eu chez lui avant le feu par meschef venu en sa maison, trois autres livres d'épitaphes écrits de la mesme main [Cornelius Gailliard] [getekend] vander Straete.*

LINKERPAGINA

Verzameling Kerchhof, map del Rio (ingekleurde tekening van een grafgedenkteken voor Joannes Delrio (+ 1624)).

verloren, maar veel van hun inhoud werd overgenomen in de handschriften van zijn opvolgers.

Vanaf het eind van de 16de en in de vroege 17de eeuw waren echter ook andere personen uit puur persoonlijke belangstelling en nieuwsgierigheid naar het verleden zich gaan interesseren voor een meer uitgebreide genealogie dan enkel de naaste verwanten. Niklaas de Schietere⁵ (Brugge, 1568-1637), raadslid, schepen, schatbewaarder en burgemeester van Brugge was al op 23-jarige leeftijd in 1581 met opzoekingen over zijn familie begonnen en stond in contact met vander Straeten. Robert van Maldeghem⁶ (Brugge, 1573-1654), die als militair een lange en gevarieerde loopbaan uitbouwde (maar ook eenmalig in 1614-15 burgemeester van het Brugse Vrije was), benutte tussen 1610 en 1654 elk vrij moment om verwoed te zoeken naar gegevens in elk mogelijk archief, verzamelde documenten en onderhield een correspondentie daarover met vele historiografen van zijn tijd, zoals André Duchesne in Parijs, D'Outreman in Valenciennes, Butkens in Antwerpen en Olivier de Wree in Brugge.

Nog anderen gingen zich ook interesseren aan tal van andere families uit Vlaanderen, de Nederlanden of zelfs daarbuiten. Uiteraard bleef de eigen familie in hun zoektochten nog steeds een centrale plaats innemen, maar het verzamelen van zoveel mogelijk gegevens over zo veel mogelijk families nam bij sommigen encyclopedische proporties aan. Helaas is van slechts weinigen onder hen hun verzamelde documentatie bewaard gebleven. Van vele zoekers (met beperkt of uitgebreid interessegebied) zijn alleen nog hun namen bekend omdat die soms vermeld worden door andere genealogen die van hun opzoekingswerk hadden gebruik gemaakt, maar van hun originele handschriften is er geen spoor meer.

Van enkele wel beter bekende zoals Pieter [IV] Lootyns⁷ (1624-1701) uit Brugge, wiens verzameling 1.616 genealogieën zou hebben omvat, is onbekend of zij nog bestaat en zo ja, waar zij zich bevindt. Van Marius Voet⁸ (1613-1685), eveneens uit Brugge zijn een zevental handschriften bewaard (Koninklijke Bibliotheek Brussel), maar dat is lang niet het aantal van 48 dat in 1739 nog werd geciteerd. Wel erg volledig bewaard én in een openbare instelling (Koninklijke Bibliotheek Brussel) is de verzameling opgebouwd door Joannes Baptist Houwaert⁹ (Brussel, 1626-1688): een kleine 200 volumes notities uit schepenboeken, wapenboeken, registers met genealogieën, kwartierstaten en bewijsstukken, vooral omtrent Brusselse families. Deze instelling bevat ook de verzameling opgebouwd door Laurent le Blond¹⁰ (ca 1595-1654) die te Valenciennes actief was. Van anderen is hun verzameling wel bewaard maar in privé-bezit, zoals die van de Ieperse genealoog Joannes Ludovicus de Joigny de Pamele (ca 1655 - Ieper 1697) (bibliotheek de Limburg Stirum) of van Charles van Hondeghem¹¹ (Hazebrouck 1591 - Ieper 1650) (familiearchief Lantonnois van Rode).

Slechts enkelen deden de stap naar het uitgeven van een of meerdere gedrukte boeken. Afgezien van het feit dat de redactie daarvan een arbeidsintensieve en tijdrovende bezigheid was, was zo'n onderneming ook niet zonder financieel risico. Niet iedereen kon zoals Philippe de l'Espinoy¹² (ca 1553 - Gent ca 1633) rekenen op een kapitaalkrachtige 'sponsor' als de stad Gent, maar hij moest dan wel de 330 bladzijden van zijn eigenlijke onderwerp laten

5 A. DE SCHIETERE DE LOPHEM, *Histoire de la famille de Schietere*, Brugge, 1968 (*Tablettes des Flandres, Recueil* 9), p. 287-301.

6 *Biographie Nationale*, 13 (1895), kol. 213-216 (E. de Borchgrave).

7 Zie over hem verder in deze bijdrage.

8 Zie over hem verder in deze bijdrage.

9 F. VAN BASSEVELDE, 'Het Fonds Houwaert', in: *Vlaamse Stam*, 7 (1971), p. 193-194.

10 *Biographie Nationale*, 11 (1891), kol. 527-529 (Fréd. Alvin).

11 Bⁿ BONAERT, *Les Keingiaert, seigneurs de Denterghem et de Gheluwelt*, Brussel, 1983, p. 122-123.

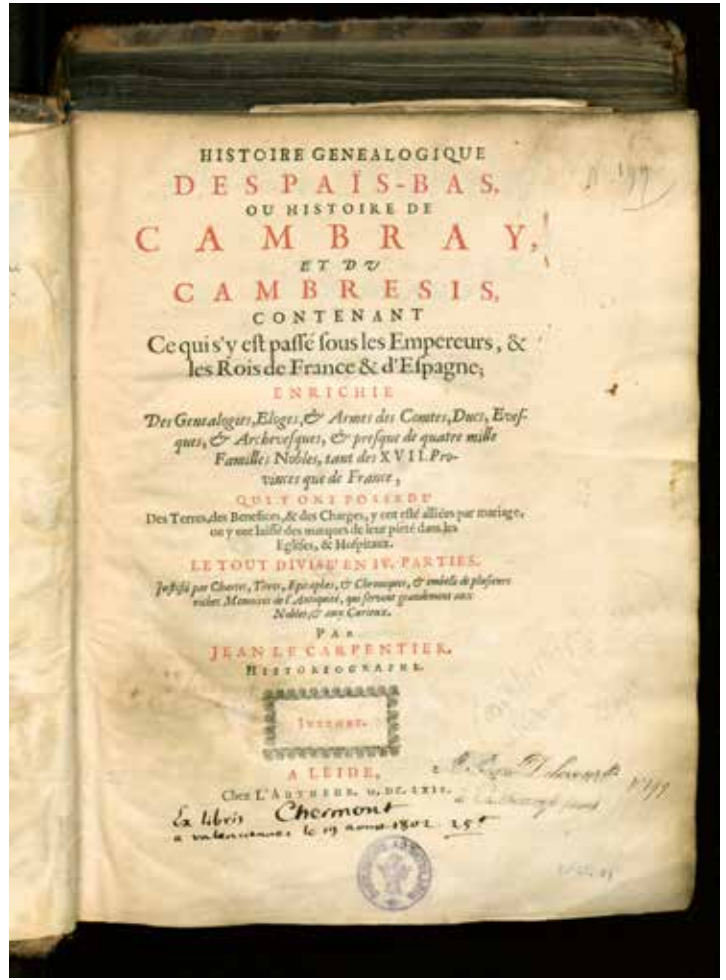
12 P. DONCHE, 'Espinoy, Philippe de l', in: *Nationaal Biografisch Woordenboek*, 20 (2011), kol. 344-347.

volgen door 679 bladzijden met schepenlijsten van de stad Gent...¹³ Olivier de Wree¹⁴ (Vredius) (Brugge, 1596 - 1652) kon met zijn onderwerpen, de geschiedenis van Vlaanderen, de genealogieën en de zegels van de graven van Vlaanderen en d.m.v. uitgaven in meerdere talen (Latijn, Nederlands en Frans) een ruim publiek bereiken, maar investeerde wel zelf in een eigen drukkerij en etsatelier. Voor Brabant was er Christophe Butkens¹⁵ (Antwerpen, 1590 - Den Haag 1650) die in zijn *Trophées tant sacrés que profanes de la duché de Brabant* van 1641 heel wat genealogisch materiaal verwerkte. Ook een aantal werken die we vooral kennen als historische of iconografische werken, namen ook heel wat genealogisch getint materiaal op zoals de Gentenaar Antoon Sanderus (Antwerpen, 1586 - Affligem, 1664) in zijn *Flandria Illustrata* van 1643-44¹⁶ of Mattheus Smallegange (Goes, 1624 - 1710) in zijn *Nieuwe Cronyk van Zeeland* van 1700.¹⁷

Had De l'Espinoz zich in zijn enthousiasme voor zijn onderwerp soms wat vergaloppeerd, Jean (le) Carpentier¹⁸ (Abscon (bij Valenciennes, Fr) ca 1600 - Leiden, 1669) zette de waarheid moedwillig naar zijn hand. Carpentier, in een eerste leven monnik van de St-Aubertabdij van Kamerijk, was in 1655 uitgetreden en was in Leiden een tweede (gehuwd) leven begonnen als zelfverklaard historiograaf. Hij publiceerde een zeer lijvig werk *Histoire Généalogique des Païs-Bas ...*, waarbij hij meer dan eens de waarheid ondergeschikt maakte om toekomstige geïnteresseerde kopers te plezieren, waarvoor hij *pour les besoins de la cause* zeer oude oorkonden of lijsten van deelnemers aan middeleeuwse toernooien te voorschijn toverde om ze in zijn boek te citeren, maar die nooit anders dan in zijn verbeelding hadden bestaan ...¹⁹ Beide gedrukte werken werden in hun tijd wel gretig gelezen en geciteerd.

De meeste genealogen deden hun opzoekingen uit nieuwsgierigheid (De Schietere (1637): *voor curieuseteyt*, Kerchof (1673): *alleene tot mijn tijtpasserijnghe en(de) curieusheit*). Maar het laat zich raden dat diegenen die in de loop der decennia ook uitgebreide verzamelingen hadden opgebouwd over tal van andere dan de eigen familie, aangezocht werden voor het bekomen van inlichtingen eruit. Dit gebeurde zowel door particulieren als door de overheid. Voor Jacob Antoon Kerchof gaan we daar verder in deze bijdrage dieper op in. Ook zijn collega-genealoog Pieter [IV] Lootyns nam dergelijke opdrachten aan. Sommigen genealogen maakten er hun beroep van. Zo noemde (adverteerde?) Laurent le Blond uit Valenciennes (zie hoger) zich in een attestatie van 1646 onomwonden: *Le sousigne genealogiste resident en la ville de Valenciennes faisant profession des recherches et antiquitez de noblesse ...*²⁰

Jacob Antoon Kerchof kan model staan voor een 17de-eeuws genealoog met

Jean Le Carpentier, *Histoire généalogique des Païs-Bas* (Leiden, 1664).

13 PH. DE L'ESPINOY, *Recherche des Antiquitez et Noblesse de Flandres*, Douai, 1631, 1632.

14 *Biographie Nationale*, 6 (1872), kol. 22-24 (Aug. Vander Meersch).

15 *Biographie Nationale*, 3 (1872), kol. 210-213 (T. de Limburg-Stirum).

16 Gedrukt te Amsterdam (het titelblad geeft een fictief drukkersadres in Keulen).

17 Gedrukt te Middelburg in werkelijkheid in 1700 hoewel het titelblad 1696 vermeldt.

18 *Biographie Nationale*, 11 (1891), kol. 569-572 (Léop. Devillers).

19 J. LE CARPENTIER, *Histoire genealogique des Païs-Bas ou Histoire de Cambray et du Cambresis*, Leiden, 1664, herdruk 1668, 2 vol., (14) + 534 en 1096 + 99+ (25) pp.

20 BRUSSEL, Stadsarchief, Fonds de Lannoy de la Motterie, doos 1.

brede belangstelling voor families uit de Zuidelijke Nederlanden. Begonnen vanuit een fascinatie voor heraldiek op grafmonumenten (waarvan hij er in zijn geboortestad zeer vele kon aantreffen en waarbij zijn niet onaardig teken-talent goed van pas kwam) was hij overgegaan naar een zoektocht naar de eigen voorouders, de verwanten-naamgenoten en idem voor de onmiddellijk aanverwante families van andere familienamen. Weldra interesseerde hij zich aan een brede waaier van families uit de hele Zuidelijke Nederlanden. Hiervoor legde hij een, ook inhoudelijk, brede basisdocumentatie aan. Deze bestond niet alleen uit gehele genealogieën gekopieerd van anderen of zelf opgezocht, maar hij vulde deze ook zeer vaak nog aan met notities genomen in de archieven van wereldlijke of religieuze overheden. Persoonlijke documenten waar hij links en rechts de hand op had kunnen leggen gaf hij ook een plaats in zijn lijvige mappen, daarbij alles steeds alfabetisch klasserend. Daarnaast stelde hij meerdere, erg verzorgde en kleurrijke handschriften samen zoals een heraldisch traktaat, wapenboeken, een grafschriftenverzameling, genealogieën en een schepenlijst mét historische nota's. Er werd geen werk van hem in gedrukte vorm uitgegeven.

In de volgende bladzijden gaan we nader in op deze aspecten van zijn bedrijvigheden.

Uitwisseling met andere genealogen van zijn tijd

Zoals hoger al aangegeven, waren er in de 17de eeuw meerdere personen actief op het gebied van de genealogie, van wie de namen en hun verzamelingen en handschriften redelijk gekend zijn. Maar er was daarnaast nog een, allicht nog grotere groep van thans nauwelijks of in het geheel niet bij naam bekende zoekers en verzamelaars op het terrein van de genealogie. In de verzameling van Jacob Antoon Kerchhof treffen we ook af en toe bladen aan met genealogieën of genealogische fragmenten in andere 17de-eeuwse handschriften dan dat van Kerchhof zelf. Het is nog onduidelijk wie deze andere tijdgenoten-schrijvers zijn, want op die bladen of elders in de verzameling zijn geen aanwijzingen te vinden die toelaten die 'correspondenten' te identificeren.

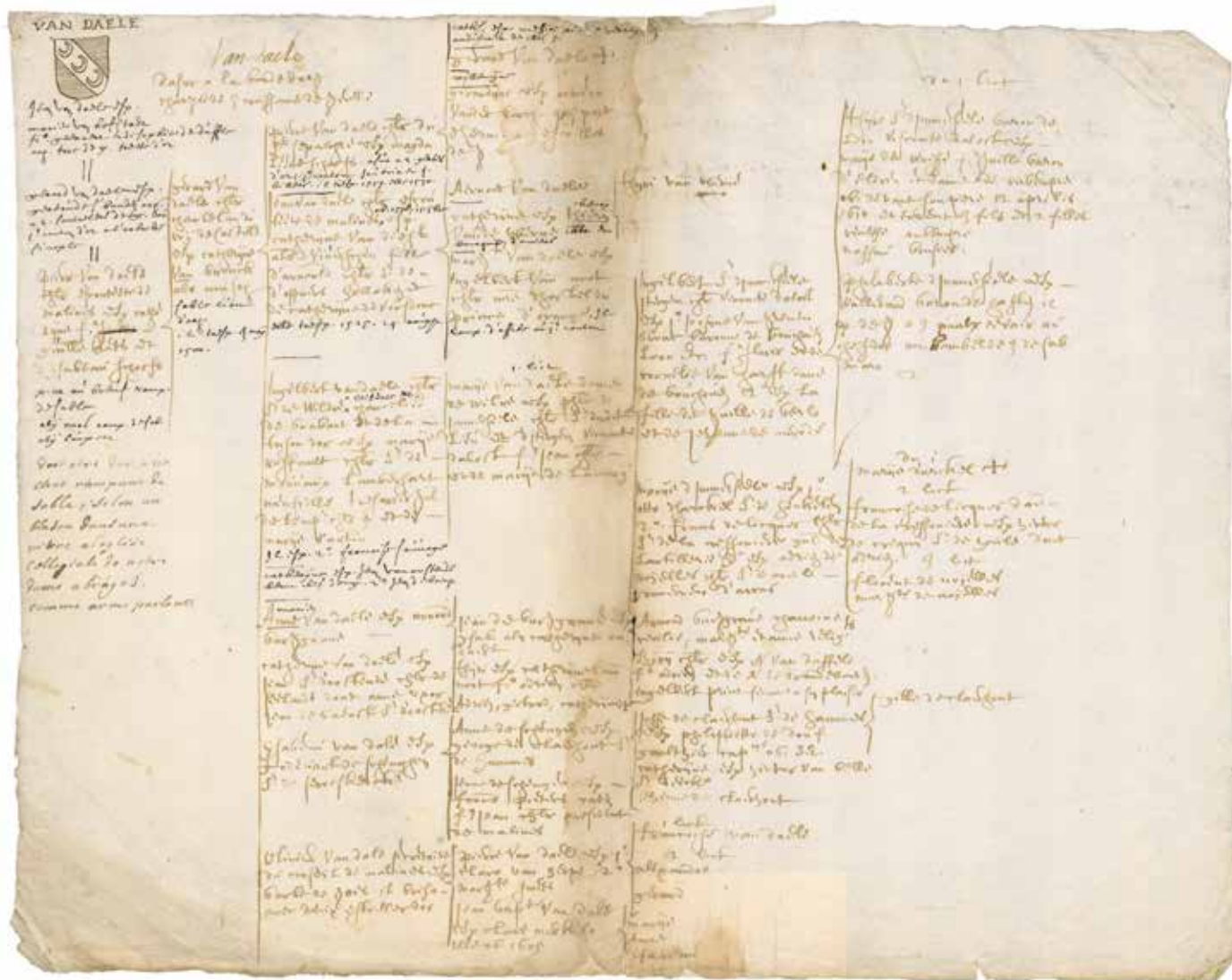
Eén bepaald 17de-eeuws uitheems handschrift komt duidelijk het meest voor,²¹ we treffen het aan in een 40-tal dossiers.²²

Het gaat om een wat slordig handschrift. Ook de lay-out van de genealogie of van aantekeningen is vaak nogal chaotisch. Hij schrijft steeds in een lichtbruine inkt op bifolia van iets kleiner formaat dan die welke Kerchhof meestal gebruikte. De familienaam als titel schrijft hij in een groter hellend humanistisch cursief schrift waarbij de naam niet geheel uit hoofdletters maar uit één hoofdletter en verder kleiner letters bestaat. Vaak heeft Jacob Antoon Kerchhof er nog in zijn eigen herkenbare tekenstijl en handschrift en in zijn altijd diepzwarte inkt aanvullingen bij gemaakt, zoals een tekening en blazoenering van het familiewapen, verdere afstammelingen bij de stamboom, kleine aanvullingen met individuele personen of losse gegevens. Het gaat dus niet om zaken toegevoegd aan zijn verzameling na zijn overlijden, maar wel om zaken hem bezorgd door een tijdgenoot. Hij schreef die niet over op eigen bladen om daarna het origineel terug te bezorgen. Nu zijn wellicht het grootste deel van de dubbelbladen die uitgebreide genealogieën bevatten en ver in de tijd terug gaan, kopieën die

21 Over het geheel beschouwd is het meest voorkomende aanvullende geschrift dat van Pieter le Doulx, de bezitter van de verzameling sinds 1784 (zie onze bijdrage over de geschiedenis van de verzameling), maar hij was geen tijdgenoot van Kerchhof.

22 Het gaat om de dossiers: *Cappelle, du Chesne d(i)t Vander Eycken, Crunynghen, van Daele, Damman* (mogelijk), *Halewijn, Lansaem, Lichtervelde, Ligne, Linden, Longueval, Mamez, Masmijn* [= van Massemen], *de Melun, Morslede, Naeldwyck, Nedonchel, Noyelles, d'Oignies, Olhain, van Oostende, Passchendale, Pimentel, Ponce de Leon, Praet, Schoten, Tassis de la Tour, Thiant, Tollin, Vagheviere, Wadripont, de Waele, Waterleet, Wavrin, Wisskercke, vande Woestyne, Wijchhuus, Zuudpeene*. In die dossiers zitten er meestal ook nog allerlei andere bladen met aantekeningen of andere versies van de genealogie wél in Kerchhofs handschrift. Dit handschrift wordt in de inventaris van de verzameling "hand A" genoemd.

hij maakte uit andere verzamelingen (hij kan onmogelijk zoveel genealogieën zelf vanuit archiefmateriaal gereconstrueerd hebben). Misschien leende die ene tijdgenoot niet graag zijn originelen uit en verkoos hij zelf een kopie te maken die Kerchhof dan mocht houden...

Een handschrift van een andere onbekende tijdgenoot waarvan we bladen in Kerchhofs verzameling vinden en waar deze zelf ook nog eigen aantekeningen bijschreef, treffen we aan in een zevental dossiers.²³ Typisch voor deze schrijver is dat hij bij elke persoon een familiewapen tekent en dat zijn verticale accolades met behulp van een liniaal getrokken zijn (ze zijn immers kaarsrecht).

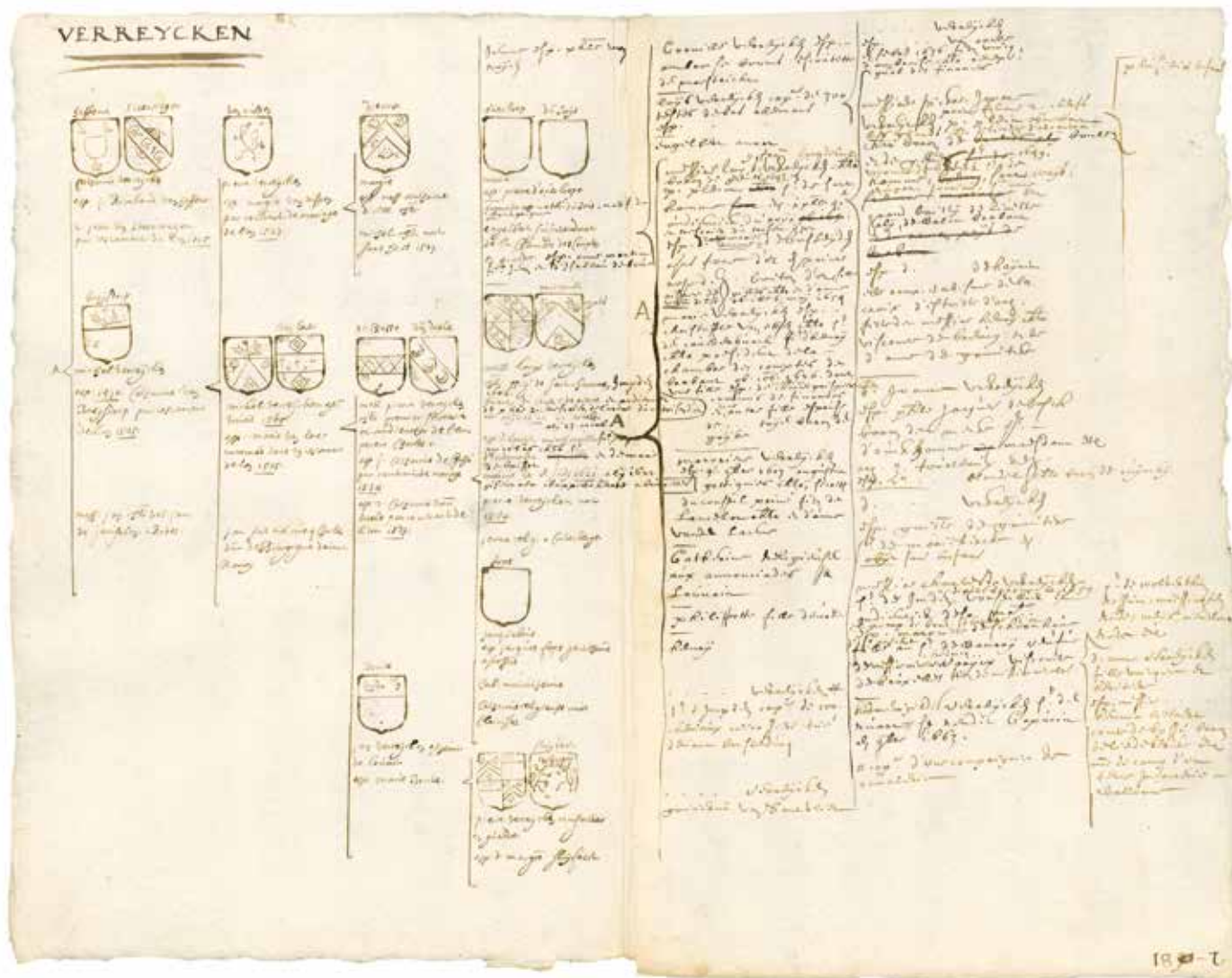
In veel mindere mate aanwezig, maar wel met volstrekte zekerheid geïdentificeerd, zijn enkele stukken afkomstig van (of met aantekeningen in het handschrift van) zijn Brugse collega-genealogen tijdgenoten Pieter [IV] Lootyns en Marius Voet. Beiden hebben we reeds uitvoerig bestudeerd en hun handschrift is voor ons onmiddellijk herkenbaar.²⁴

Beide genealogen beschikken allicht ook over een basisdocumentatie, zoals de verzameling Kerchhof er een was, en op basis waarvan zij, zoals Kerchhof, een aantal handschriftelijke werken samenstelden. Pieter [IV] Lootyns kon beschikken over een verzameling van 1.616 grote bladen in-folio, mogelijk nog begonnen (of samengesteld) door zijn vader Pieter [III] Lootyns. Of deze

Voorbeeld van het handschrift van hand A, een onbekende tijdgenoot en genealoog. Bovenaan links is ook de hand te zien van Kerchhof (onder meer wapen en oudste generaties), daaronder ook even de hand van Le Doulx. Verzameling Kerchhof, dubbelblad Van Daele.

23 Arckel, d'Averoult, van der Dift, Douveryn, de la Fosse, Haestricht en Verreycken. Dit handschrift wordt in de inventaris van de verzameling hand B.

24 Zie P. DONCHE, 'De Brugse historicoonderzoeker Pieter [III] Lootyns (1586-1653) en de genealoog Pieter [IV] Lootyns (1624-1701)', in: *Vlaamse Stam*, 50 (2014), p. 511-529, vooral p. 526-527. Marius Voet is ook reeds uitvoerig bestudeerd, maar de resultaten zijn nog niet gepubliceerd.

Voorbeeld van het handschrift van hand B, een andere onbekende tijdgenoot en genealoog. De notities met de wapenschilden (links) zijn in zijn hand; de slordige notities (rechts) zijn van Kerchof. Verzameling Kerchof, dubbeblad met inlegblad Verreycken.

verzameling nog bestaat en waar ze zich dan wel bevindt, is niet bekend. Van Marius Voet kennen we geen vermeldingen van een basisdocumentatie. Hij zou wel, volgens een bibliografische notitie uit 1739²⁵, niet minder dan 48 handschriften samengesteld hebben, maar daarvan zijn er slechts enkele waarvan de huidige bewaarplaats gekend is (Koninklijke Bibliotheek Brussel, waaronder ook een met massa's aantekeningen uit archiefbronnen).

Pieter [IV] Lootyns

De moeder van Jacob Antoon Kerchof was Magdalena Bultynck. Zoals kan verwacht worden is het dossier *Bultynck* in zijn verzameling dan ook goed gevuld met meerdere bladen met een stamboom of losse gegevens over deze familie. Zij had ook voorouders in de familie *de Mil*. Een van de bladen in het dossier geeft vier afstammingslijnen weer vanaf een Gillis de Mil die vijf of zes generaties later uitmondten in vier eigentijdse personen zoals bv. *Eerw(aarde) heer m(eeste)re Michiel Bultynck abt vander Dumen 1667*. Deze Michiel Bultynck (ca 1611-1678), abt van de Duinenabdij²⁶ (dan al te Brugge gevestigd) was een kozijn van Magdalena Bultynck. Een andere uitloper mondt uit in *d(heer) m(eeste)re Pieter Lootyns schepen, raedt der stede van Brugghe*. Dit betreft Pieter [IV] Lootyns (1624-1701), een collega-genealoog van Kerchof. Het blad is van zijn hand. Men herkent niet alleen zijn typisch, nogal los en minder verzorgd handschrift, maar hij maakt zich ook kenbaar door een attestatie onderaan: *Ick ondersch(reven) P(ieter) Lootyns licentiaet*

25 J.F. FOPPENS, *Bibliotheca Belgica, sive Virorum in Belgio vitâ, ...*, Brussel, 1739, II, p. 846.

26 Zie over hem *Monasticon Belge*, dl. III, 2, Luik, 1966, p. 426-429.

inde reghten oudt schepen eersten hooftman en(de) raedt der stede van Brugghe verclaerse e(nde) attestere dat den bovenstaende(n) boom van(de) Mil, la Torre, Bultynck et(c.a) sijn teenemaal waerachtich. Mij toorconde 5 decemb(re) 1667 [getekend] P(ieter) Lootyns.²⁷ Beide collega-genealogen hadden dus gemeenschappelijke voorouders in de familie De Mil.

Toch lijkt Kerchhof niet al te beste relaties te hebben gehad met Lootyns. In zijn dossier De Mil steken meerdere bifolia met een stamboom De Mil, waarin Kerchhof telkens zijn afstamming via de familie Bultynck in de verf zette (één keer zelfs letterlijk: de accolades van de deeltakken zijn er overtrokken in rode, groene of blauwe kleur, in de groene tak vinden we Jacob Antoon zelf met zijn broer en zus en hun afstammelingen). Op een der bifolia geeft hij een opmerkelijke herkomstvermelding: *Fragment de la famille de Mil, tiré hors de la généalogie composee par ls Sr XXXXX le tout avecq ses preuves authentiques reposant entre les mains dud(it) Sr. XXXXX XXXXX*. De stukken tekst, die we aangaven met XXXXX zijn in Kerchhofs dubbelblad zwaar uitgekrabd, duidelijk met de bedoeling het onleesbaar te maken. Na de tweede Sr. stonden allicht een voornaam en een familienaam en van ongeveer gelijke lengte. In het midden van de familienaam zien we nog een haal naar beneden van een letter. Gelet op het hiervoor vermelde document met de afstammingslijnen De Mil, geheel van de hand van Pieter Lootyns, vermoeden we dan ook heel sterk dat na beide Sr. resp. *Lotyns* en *Pieter Lotyns* stond. De haal naar beneden stemt overeen met waar we de Y in de familienaam kunnen verwachten. Bovendien is de aanspreektitel Sr. (sieur, heer) ook de gebruikelijke aanspreektitel voor een schepen, raadslid of hoofdman van een zestendeel in functie, zoals Pieter [IV] Lootyns was in de jaren 1653-55, 1657-58, 1661-62, 1664-65, 1675-76 en 1682 ...

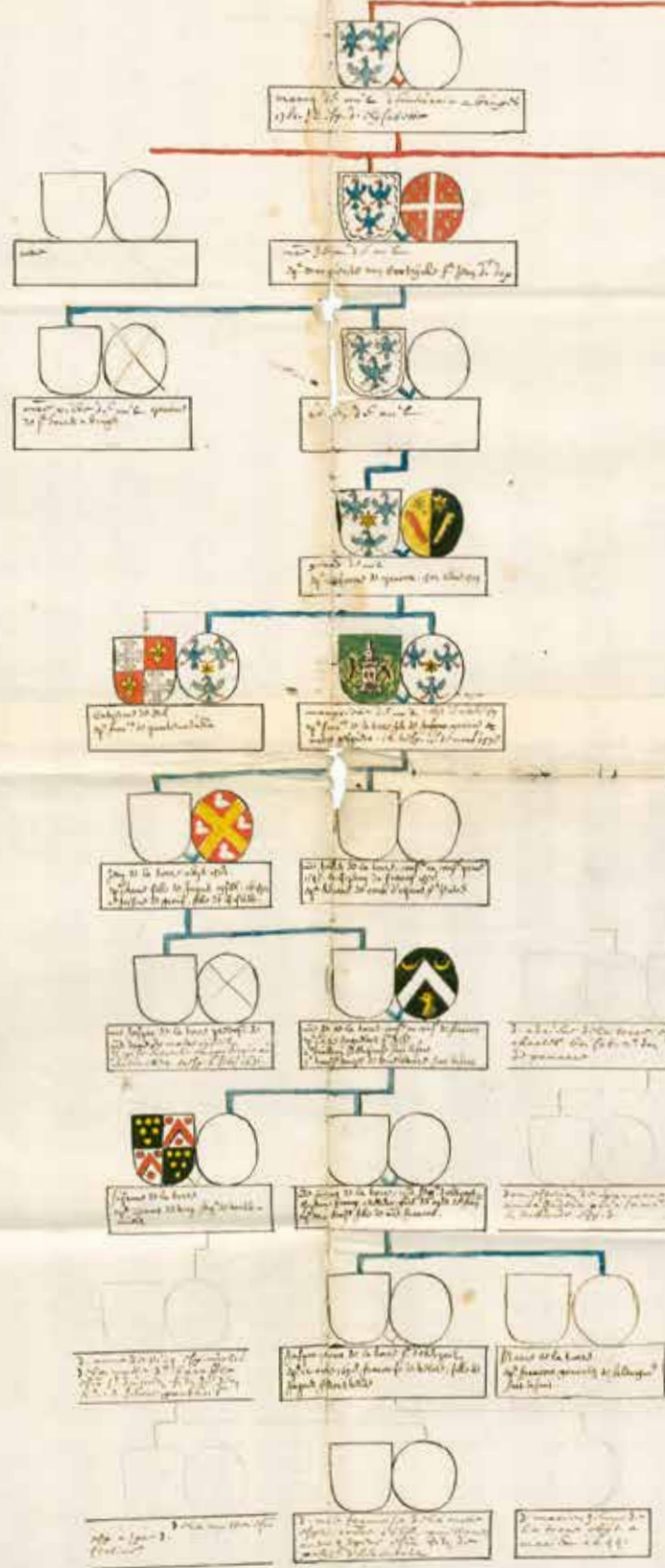
In het dossier *du Lieu* in Kerchhofs verzameling haalt Kerchhof ook schamper uit naar Pieter [IV] Lootyns. Hij had bij hem een genealogie *Du Lieu* gekopieërd, maar kon niet nalaten negatieve kritiek te uiten. Hij schrijft immers: “*nota: de speculatie van d. Lootyns om niet te segghen fictie ...*” waarna hij citeert wat Pieter Lootyns in algemene bewoordingen schreef over *Het gheslachte van du Lieu...*²⁸ Kerchhof hecht m.a.w. nauwelijks geloof aan wat Lootyns daar schreef, en noemt het speculatie en fictie... En op het dubbelblad met een genealogie in zijn dossier *Coene*, waarin Kerchhof een kopie had gemaakt van een genealogie opgesteld door Pieter Lootyns, voegde hij er bovenaan zelfs een striemend oordeel toe: *nota mons(ieu)r Lootyns a Bruges at fabricque et inventé cette généalogie pour s(ieu)r Pedro Coene filz de Adrien, mais le tout sont de fiction, le s(ieu)r de Launay a Bruxelles*²⁹ *at dressé une autre, mais aussy pleine de fiction et n’y estant rien de veritable. 1664.*

27 Hiervan bestaat ook een verzorgd geschreven kopie (mogelijk al 18de-eeuws) in het dossier *De Mil*. Daar zijn alle personen omkaderd met een rechthoek. De tekst van de attestatie werd meegekopieerd. Voor de rest verschilt zij alleen van het origineel door spellingsvarianties.

28 Volledige tekst: *Het gheslachte van du Lieu is van over de driehondert jaeren wel gheallieert gheweest en(de) es originelick ghesproten van t'graefschap van Henegouwen, alwaer sij altijt seer rijckelicke en(de) edele alliantien hebben ghedaen, en(de) hebben ghevoert voor wapen een rooden leeuwe op een selver velt en(de) daernaer gheescarteleert met 3 en(de) sommige 4 paelen root op een silver velt en(de) daernaer oock gheescarteleert sijnde met een baere van gout op een swart velt daerboven een gouden leeuw rampant, en(de) onder de baere 3 gouden quintefeuillen met staelen (?) en(de) bladeren soo hier boven es staende, sommige vande gheslachte du Lieu hebben gheweest cloucke capiteinen en(de) coronellen van voetvolck onder de benden van Egmont grave van Bueren heere van Iselsteijn. Het selve gheslachte heeft oock gheallieert gheweest gheweest [sic] met het oudt gheslachte vande Gootens en(de) hebben alsdan ghevoert getimbreerde waepenen soo die hierboven sijn staende, sijnde van(de) selv(en) alle.. (?) wettel(ick) ... [papier beschadigd] wettelick ghedescendeert de bovenschr(even) personen. Actum 18 7bre 1663. Hacte.. ill (?)
noch: *Le sousigné Piere Lootyns lic. en droict, vieux eschevin et premier conseiller de la ville de Bruges aiant depuis 40 ans fait profession de l'art heraldique et ainsy a fait mons(eigneur) et pere Piere Lootyns attestant et affirmant aupres de cestes que les deux branches cij dessus reposantes de la famille de du Lieu et de Gootens sont tirees hors de vieilles genealogies et accordans aussy avecq beaucoup de vieilles lettres et croyable veritables documens. En signe de verite aij je signe la p(rese)nte 12 maij 1682. Pieter [IV] Lootyns overdrijft allicht een beetje: dat hij in mei 1682 zich al 40 jaar met genealogie zou ingelaten hebben, zou betekenen dat hij (geboren 18 januari 1624) al als 18-jarige ermee begon. Dit lijkt voor de 17de eeuw, met de meerderjarigheid dan nog op 25 jaar, toch nogal erg vroeg ...**

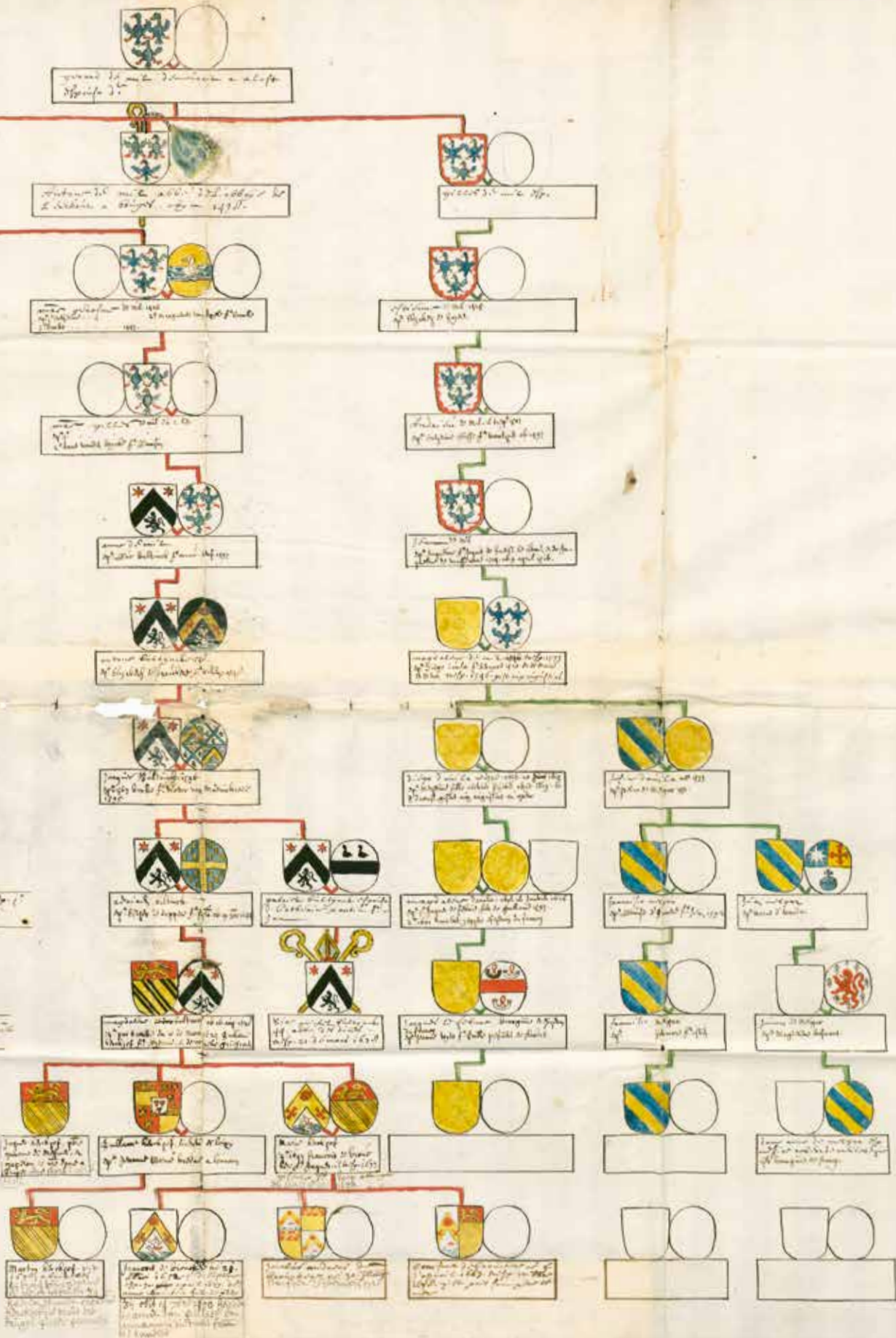
29 Een van de broers Pierre-Albert († 1694) of Jean de Launay († 1687), de welbekende vervalsers. Over hen zie o.a. D. DELGRANGE, *Impostures héraldiques au XVIIIème siècle. Les frères Pierre et Jean de Launay “pseudo barons de Launay”*. *Généalogistes, héraldistes, faussaires*, S.l., s.d. [Wasquehal (F), 2013].

Jacob Antoon Kerchof en Marius Voet
 werkten beiden aan deze stamboom De Mil.
 Verzameling Kerchof, map 16, stuk 3.

Marius Voet

Een andere tijdgenoot en collega-genealoog waarmee hij het blijkbaar veel beter kon vinden was Marius Voet (1613-1685). Die was bijna 40 jaar schepen van het Brugse Vrije, van 1646-47 tot aan zijn dood. In de Brugse Kammakersstraat stichtte hij drie godshuisjes ten behoeve van arme blinden. In de gevel van een ervan is nog zijn wapen te zien. Zelf woonde hij in de Hoogstraat. Als genealoog ging hij secuur en op basis van uitgebreid archiefonderzoek te werk. Zijn pennenvruchten zijn herkenbaar aan zijn typisch klein handschrift, geschreven met een dikke pen (wat het niet altijd gemakkelijk leesbaar maakt), het veelvuldig gebruik van erg cryptische afkortingen (voor zijn bronverwijzingen) en het gebruik van zeer smalle marges op de bladen die hij volschreef.

De sporen van Voet in de verzameling Kerchhof getuigen van een wederzijdse uitwisseling: ze vulden elkaars gegevens soms om beurten verder aan. Kerchhof citeert Voet ook vaak expliciet als zijn bron. We vinden Voets handschrift in bladen in volgende dossiers:

- dossier *Mesdach*. In deze genealogie in het handschrift van Kerchhof zijn enkele aanvullingen in het handschrift van Marius Voet; deze zijn op hun beurt opnieuw aangevuld door Kerchhof;
- dossier *Vlaminckpoorte*. Dit dossier bevat ook een los blad met een genealogie Vlaminckpoorte in het handschrift van Marius Voet die door Kerchhof met enkele generaties werd aangevuld en met volgende commentaar: *Desen boom is ghestelt en(de) gescreven met de eijghen handt van mijnheere Voet, burchm(eeste)r van(den) Vrijen, ghereserveert met eenige notitien bij mij daer bij ghevoucht bevonden in originele papieren, serken en(de) anders. Per mem(orie) J.A. Kerchhof pbr 1670;*
- dossier *Pardo*. Naast het dubbelblad met een genealogie van de familie Pardo in het handschrift van Kerchhof steekt er ook nog een ander dubbelblad met een alternatieve genealogie, waarvan de herkomst niet vermeld wordt, maar waarvan het handschrift uitermate herkenbaar is als dat van Marius Voet. Op enkele plaatsen in dit document zijn er kleine aanvullingen bijgeschreven in het handschrift van Kerchhof;
- dossier *Romeyns*. Deze genealogie in Kerchofs handschrift bevat ook enkele detailaanvullingen en twee extra gezinnen in het handschrift van Marius Voet;
- dossier *de la Torre*. In dit "*Fragment de la famille la Torre*" zijn in de 4de, 5de, 6de en 8ste generatie enkele aanvullingen gemaakt in het handschrift van Marius Voet;
- in de laatste map van Kerchofs verzameling, met documenten over zijn aanverwante families, bevindt zich o.a. een groot blad (ong. 80 bij 65 cm) met een horizontale stamboom met ingekleurde wapenschilden over elf generaties van de familie De Mil. Deze werd door Kerchhof getekend en de rechthoeken voor echtparen werden ook door hem ingevuld, maar detailgegevens werden hieraan toegevoegd in het handschrift van Marius Voet, waar soms later Kerchhof weer nog eigen aanvullingen op maakte.

Documenten en aantekeningen van Kerchhof in andere verzamelingen

In het fonds De Thibault de Boesinghe (Rijksarchief Brugge), nr. 424A/C wordt een andere 17de-eeuwse, grote verzameling genealogieën en genealogische fragmenten bewaard. In tegenstelling tot de verzameling Kerchhof die in de dossiers, naast eigenlijke genealogieën, vaak ook allerlei andere losse bladen van de meest diverse oorsprong herbergt over personen van die naam, betreft het hier uitsluitend genealogieën. Zij zijn verzorgd geschreven en allicht het product van jarenlang kopieerwerk. Op geen enkele plaats identificeert de verzamelaar zichzelf.

Toch stond hij in contact met Jacob Antoon Kerchhof, zij het dat het contact eenrichtingsverkeer was. Nergens hebben we in de verzameling Kerchhof documenten aangetroffen in het handschrift van deze correspondent.

Eén dubbelblad in die verzameling, een genealogie *de Maulde*³⁰ is volledig in het handschrift van Jacob Antoon Kerchhof, inclusief al de vormkenmerken typisch aan de bifolia in zijn eigen verzameling: zelfde formaat van het dubbelblad, familienaam in hoofdletters (en zonder het voorzetsel) en een niet-ingekeurde tekening van het familiewapen met blazoenering. Daarnaast vindt men er ook een klein los blad,³¹ eveneens geheel in Kerchhofs handschrift met een fragment van een genealogie *de Mil* met titel: *ander fragment de MIL van mijn heere Voet*, die uitmondt in de familie Bultynck. In de voorlaatste generatie Bultynck vinden we Kerchhofs ouders Magdalena Bultynck en Guillaume Kerchhof en in de laatste generatie hemzelf: *Jacques canoninck van Meessene* met zijn zuster Maria (x Frans de Brouckere) en zijn broer *m(eeste)r Guill(aum)e Kerchhof die tr(ouwde) Joanne Marije Bredael*. De keerzijde is nog relevanter: het blad blijkt een gerecycleerde briefomslag te zijn met adres: *A Monsieur, Monsieur Kerkove chanoisne de Messines a Bruge*.

Op nog een achttiental andere bladen zijn er (weliswaar soms minieme, maar niettemin) toevoegingen in het handschrift van Kerchhof.³² In vele gevallen is er een soms zeer direct verband met de familie Kerchhof of aanverwanten. Ook de aanvullingen in Kerchhofs handschrift aan een genealogie *du Chastel Houarderie* zijn gemakkelijk te duiden want ze betreffen de naaste familieleden van de abdis van Mesen. Kerchhof was, zoals we weten, kanunnik van het kapittel van de abdij van Mesen en ontving van dit klooster een prebende, een jaarlijks inkomen om in zijn levensonderhoud te voorzien.

Deze rijke verzameling telt bovendien originele bifolia in het handschrift van de hoger genoemde eerste onbekende tijdgenoot-genealoog (de man met het slordige handschrift en de slordige lay-out, de *hand A*).³³ Anderzijds blijken sommige genealogieën in deze verzameling volledig exacte kopieën te zijn van genealogieën die we ook in de verzameling Kerchhof terugvinden in het handschrift van die eerste onbekende tijdgenoot-genealoog.³⁴

Bronvermeldingen

Bronvermeldingen naar andere genealogen zijn zeer zeldzaam. Maar dit was gebruikelijk voor alle genealogen, geschiedschrijvers of wetenschappers in de 17de eeuw en nog lang daarna. Het maakt het ontrafelen van het netwerk waarin genealogen actief waren (en een dergelijk netwerk bestond er zeker) er natuurlijk niet eenvoudiger op ...

In Kerchhofs verzameling vonden we (buiten de al vernoemde) nog slechts enkele andere bronvermeldingen. In het dossier *Coorenhuuse* vermeldt hij: *cette genealogie at dressée Laurent le Blond, genealogiste* (zie inleiding over deze genealoog). In het dossier *van Rooden* lezen we op een dubbelblad met een genealogie van deze familie: *getrocken vuyt de notitien van mijn heer de Berch, heere van Planques*. Verwijzingen naar gedrukte boeken van genealogen zijn er wel regelmatig maar in hoofdzaak naar slechts twee werken, dit van

30 Nr. 497ter.

31 Nr. 500bis.

32 Genealogieën *Bournonville* (nr. 3), *de Mol* (nr. 41), *Renesse* (nr. 46), *Verreijcken* (nr. 54), *du Chastel Houarderie* (nr. 123), *de Baulincourt* (nr. 157), *Perez de Malvenda* (nr. 177), *Bernage* (nr. 265), *Gaetione* (nr. 281), *Vlaminckpoorte* (nr. 319), *de Corte d'Ypre* (nr. 323), *Lichtervelde* (nr. 387), *de Vicq* (nr. 404), *de Corte* (nr. 456), *Meulenaere* (nr. 497), *de Waterleet* (nr. 537-1), *Walle* (nr. 540) (met ook verwijzing naar Marius Voet).

33 Genealogieën *Meere/Wouters/Taccoen* (nr. 241bis), *Prevost* (nr. 306), *Schinkelle* (nr. 388-2), *Cordoua* (nr. 455-1 en 455-2), *Utenhove* (nr. 536), *Fosseux* (nr. 552).

34 Bv. de genealogie *Passchendaale* (nr. 717).

Jean le Carpentier, *Histoire généalogique des Païs-Bas ...*³⁵ en van Philippe de l'Espinooy, *Recherche des antiquitez et noblesse de Flandre*.³⁶

Kerchof als expert genealogie en heraldiek

Jacob Antoon had zich al vanaf jonge leeftijd en nog decennia lang tot aan zijn dood met genealogie betreffende families uit de Zuidelijke Nederlanden ingelaten. Het lijkt dan ook geen twijfel dat men hem wist te vinden voor allerlei uittreksels uit zijn verzameling, al dan niet voorzien van een gedateerde, ondertekende verklaring "echt en waarachtig". Hij zal er allicht vele bezorgd hebben maar dergelijke verklaringen moet men natuurlijk in eerste instantie zoeken bij de vraagstellers zelf. Toch zijn er ook enkele in zijn eigen verzameling bewaard gebleven.

Zo vinden we in het dossier *Bricx* een afschrift van een akte verleden voor de proost en het kapittel van de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Brugge. Voor hen was Jacob Antoon Kerchof verschenen waarbij hij op basis van zijn annotaties een verklaring had afgelegd over een Pauwels Bricx, samen met andere genealogische gegevens. Die tekst is in het handschrift van Kerchof, maar is wel ondertekend door *J. vande Goes*. Het lijkt dus of Jacob Antoon graag een gecertificeerde kopie van zijn verklaring ook voor zichzelf wou bewaren.

In het dossier *Billet* vinden we een memorie van 15 juni 1679 over deze familie, ondertekend met *J.A. Kerchof p(res)b(it)re 1679*. Het dossier *Billet* is overigens bijzonder dik. Documenten erin (waarvan vele in het Spaans) zijn gedateerd tussen 1679 en 1683. Er steekt ook een kleine onkostenrekening van Kerchof in: ... *mijn verschot bedraecht volgens overgesonden specificatie 21 8bre 1683 ...* (met optelsommen). Zijn Spaanse klant lijkt ook gedacht te hebben aan de uitgave van een boek. Zo vindt men er ook een ontwerp voor een Spaanse titelpagina: *Libro filiacion y pruebas de la muij honrada familia del Senor Vizente Billet natural de la villa de Brugas en el condado de Flandres ...*, 1683.

In het dossier *van Belle* vinden we een opgespeld blad met een stamboompje van vijf generaties van de familie *Anchement* met een volgende attestatie in zijn handschrift: *Dese twee branchen ghetrocken vuijten mijne notitien vande familien Anchemant ende Pardo, ende verclare al tselve alsoo te accorderen, 't oorconde desen XXIII]-en maert XV].C achtentseventich. Ita est. [getekend] Jacq. Ant. Kerchof, 1678*. Hiermee samenhangend lijkt wat we aantreffen in het dossier *Wynckelman*. Op een dubbelblad met een stamboom over zes generaties van deze familie lezen we: *dese twee branchen ick hebbe getrocken vuijt mijne notitien vande familien Wijncelman ende Anchemant en(de) verclare al tselve alsoo t'accorderen, t'oorconde desen XXI]-en junij 1678 [getekend] Jacq: Ant: Kerchof pbr 1678*.

In het dossier *Capple* vinden we een stamboom van zeven generaties van deze familie die Jacob Antoon blijkbaar in zijn geheel gekopieerd had, inclusief een 43 jaar eerder erbij geschreven verklaring van 20 september 1621 door een notaris Rijckaert Reyffins betreffende de herkomst van deze stamboom. Op

35 Vermeld in minstens 48 dossiers: *Audregnies, Back, de Baenst, Baudain, du Bosquel, Boulengier, Chabot, des Cordes, Deulle, de la Douve, d'Estourmel, bastards de Flandre, Fontaine, Fosseux, le Francois, Geer, Gognies, Goegnies, Gongny, Gomicourt, Gouy, Goy, Grebert, Habarcq, Hamaide, Hamal, Harchies, Estrepy, Ville, Audregnies, Haveskercke, Haynecourt, (du) Hem, Herauguieres, Hertaing, Hibert, St.-Hilaire, Houchin, Humieres, Iauce, Iauche, Iausse, Lalaing, Lievin, Levin-Famars, van Marcke, Nouvelles, Ostrel, Pierre, de la Pierre, Prevost, Quieret, Rivery, Roisin, de la Salle, Sandelin, St.-Venant, Tramerie*.

36 Vermeld in minstens 13 dossiers: *Bossier, Boudins, Cressecques et Crecques, Enghien, Hollebeke, Langhemeersch autrement Longpré, Lopez-Gallo, de Pape, Rocqughem, Salaert dit de Donckere, Triest, vande Velde, vander Zichelen*.

zijn kopie voegde Jacob Antoon er op zijn beurt een eigen certificatie van echtheid van zijn kopie aan toe, gedateerd 14 juli 1664 en ondertekend met: *Jacq. Ant. Kerchhof, 1664,pbr.*

En ook hiervan vinden we een 'dubbelganger' in een ander dossier, *Waerhem*, nauwelijks tien dagen later: *Copie. -- nota. Dit extraict es ghetrocken vuyt seker caerte van(de) genealogie en(de) descende van(de) Waerhems met de waepens daernevens staende, rustende onder jo.e de wed(uw)e van jo.r Fran(s) van Wijchhuus wonende inde prochie van Alver[in]ghem, casselrie van Veurne en(de) ghecollactioneert met de voors(eid)e originele caerte en(de) bevonden accorderende van woorde tot woorde bij mij Rijcquaert Reyffins not(aris) apostolicq en(de) publycq, wonachtich inde voors(eid)e prochie van Alveringhem en(de) gheextraheert op den 20 7bre 1621, t'oorconde en(de) was ond(ertekent)t R. Reyffins not(ari)s met een marcq.*

Ick onderscr(even) Jacob Antoon Kerchhof priester en(de) cappellaen binnen de collegiale kercke van Onse L. Vrouwe in Brugghe verclaere dese copie te accorde(ren) van woorde tot woorde met de bovenvermelde copie, t'oorconden desen 24 july 1664.

[getekend] *Jacq:Ant:Kerchhof / 1664 p(res)b(it)r(e)*

Bijzonder veel aandacht besteedde hij aan zijn certificaat omtrent de afstamming van Charles Nollet via diens moeder Joanna Isenbaert en grootmoeder Jozijne de Bailleul uit de familie Van den Ryne. Charles Nollet was pastoor van de Brugse Onze-Lieve-Vrouwekerk waar Jacob Antoon kapelaan was, zijn directe overste dus. Die had hem blijkbaar een blad bezorgd waar (in een verder onbekend handschrift) een afstammingsboompje getekend was van een Jan van den Rijne, gehuwd in 1433 met Ida de Monpere en van wie pastoor Nollet in de zevende generatie afstamde. Hij had aan Kerchhof gevraagd dat te verifiëren. Wat deze graag zal gedaan hebben. Zijn attestatie (ook nog eens voorzien van zijn lakzegel!) moest zijn overste en iedereen die ze las, overtuigen van zijn expertise in de *materie heraldicque ende int faict van genealogiën*. Hij benadrukte nog dat hij daar al meer dan 30 jaar mee bezig was geweest en er nog *daghelicx* mee bezig was ...

Ick onderschreven Jacob Antoon Kerchhof, priester canoninck van Meessene en(de) cappellaen inde collegiale kercke van Onse Lieve Vrouwe binnen deser stede, considerende dat men schuldich is ghetuighenese te gheven vande waerheit, sonderlynghe dies aensocht sijnde, hebben ten versoucke van(de) eerw(aarde) heere en(de) m(eeste)r Charles Nollet pastor van(de) collegiale kercke van Onse Lieve Vrouwe voors(eid), verclaerst, ghetuucht en(de) gheattesteert soo ick doen bij desen in mijner notitien vande familie VANDEN RIJNE bevonden thebben de branchen hierboven ghepresenteert en(de) ghedenameert beginnende van Jan fs Simoen vanden Rijne en(de) eijndende met den voors(eid)e heere pastor Nollet, ghevende voor reden van wetenschap dat ick inde materie heraldicque en(de) int faict van genealogien mij hebbe gheexerceert den tijt van dertich jaeren ende bet, ghelijck ick noch daghelicx in dierghelijcke materie mijne curieusheijt ben voldoende. In kennesse der waerheit hebbe ick desen ond(ertekent) en(de) ghezeghelt met mijn ordinaire cleen cachet, ghedruct in rooden lacq, dit ghedaen binnen Brugghe desen sesden octobre XVII^c sevenentseventich.

[getekend] *Jacq. Ant. Kerchhof, pbr / 1677*

Opzoekingen voor derden

Jacob Antoon Kerchhof deed ook onderzoek voor derden. Hij hield blijkbaar al de correspondentie daaromtrent wel strikt gescheiden van zijn genealogische documentatie (niet bewaard). Toch sijnelden een aantal details door in zijn documentatie. In zijn aantekeningen in het dossier *Coodts* merkt hij bv. op over een - blijkbaar wat gierige - klant: *Nota. Gedaen schilderen tot Brussel sijn 4 quartieren, die ontfaen 16 febr(uari) 1683 en(de) hem ghelevert, maer heeft mij te weijnich betaelt. Mem(ori)e.*

Soms voerde hij een uitgebreid onderzoek uit naar de goede naam en faam

Jan f. Symon vanden Ryne.
 trouwt a. 1433. To. Pia. f.
 Van de monnen of Beatrix.
 vande boorde.

Van vanden Ryne trouwt To.
 Margt Bonjn f. Lodeyox.

Toos vanden Ryne To. Cathryne
 f. Van van Nieuwenhouer.

To. Toos vanden Ryne.
 To. Yotama de Cielis f.
 Benedictus By To. ~~and~~ Jacquin f.
 = de Wille obit a. 1880.

Mre. Bauwels vanden Ryne To. ama de Willegans. f. Diege, ende To. Adriaentje de La Couronne obit a. 17 September 1587. Soudes Ryndeuren.	To. Van vanden Ryne obit 18. Ting 1587. Soudes generatie.	To. maere vanden Ryne videdeghen overleden	ama vanden Ryne, Religieuse S. Clarae In. Bruggen.
---	--	--	---

To. Jan vanden Ryne.
 To. de beendich f. Van
 By To. ama vanden Ryne.

Joyand. f.
 Cathryne vanden Ryne.
 trouwt Anthony de Baillaul

To. Tessine de Baillaul,
 a. 1616. trouwt Th. Baten
 Toenbaert.

To. Yotama Toenbaert.
 a. 1640 trouwt nicolys
 Nallet.

Was ende mre Charles
 Nallet pbr. pastor van
 onse lieve vrouwe binnen
 Bruggen a. 1677.

Ik onderfcriften Jacob Antoon Kerchof, pastoor Conventuel by
 mynne O. G. f. d. Ind. Collegiat. kerk van onse lieve
 vrouwe binnen d. f. d. Ind. Confid. kerk. Dat med. f. d. Ind. f. d.
 g. d. Ind. f. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 onse lieve f. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 kerk van onse lieve vrouwe v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 Soudes d. 6. in mijn notitie v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 d. Ind. kerk. Soudes d. 6. v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6. v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6. v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6. v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6. v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6. v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.
 v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6. v. d. Ind. kerk. Soudes d. 6.

Jacq. Ant. Kerchof
 1677 # 5

Certificaat ondertekend en gezegeld door
 Jacob Antoon Kerchof op 6 oktober 1677. Aan
 de orde is de afstamming van Charles Nallet
 van Jan van den Ryne (gehuwd in 1433).
 Verzameling Kerchof, dubbelblad Van den
 Ryne, met aanvullende stukken.

van de voorouders van een opdrachtgever. Hij trad hierin op als “expert”. Zijn verzameling bevat een kopie in zijn handschrift van alle stukken van een dergelijk onderzoek uit 1676 (dossier *Coolaerdt/Colaert*). In de marge noteerde hij: *Dese saecke is beleet ende ghejustieert door J. A. Kerchof pbr.* De broers don Carlos Francisco Josepho, don Pedro Adriano en don Fredrico Antonio Colaert, woonachtich tot Cadix in Spaeynen, alle zonen van don Pedro Colaert ridder van het ordre van Santiago, hadden via de Brugse handelskamer laten weten dat zij *geerne souden doen hooren eenige oorconden en(de) beleeden informatien,raeckende hunne familien van vaderlicke zijde.* Er werd niet bij vermeld waarvoor precies zij dit nodig hadden, maar ze hadden wel graag wettelijke akten bekomen. Een commissie samengesteld uit de burgemeester, de voorschepen en de raadspensionaris van Duinkerke van welke stad de voorouders afkomstig waren, ging aan de slag met acht heel specifieke vragen. Deze werden voorgelegd aan niet minder dan 20 getuigen en de commissieleden noteerden de antwoorden. Zij bezochten ook twee Duinkerke kerken en noteerden het familiewapen en een grafschrift van de familie. Hoewel in die wettelijke akten nergens Kerchofs naam vernoemd wordt, was hij het wellicht die de vragen opstelde en een eindoordeel gaf op basis van de verstrekte antwoorden.

Een geheel gelijkaardig dossier, maar zonder enig spoor ervan in zijn genealogische documentatie, zijn de opzoekingen die hij in 1680-81 verrichtte voor een andere inwoner uit Cadiz, don Pedro de Harou. Hiervan kennen we het eindresultaat: een door Kerchof uitgebreid en zeer luxueus opgemaakt handschrift van 50 folios. (Zie hierover het afzonderlijke kaderstukje op pagina 67).

Uit zijn staat van goed valt ook een en anderte vernemen over enkele van zijn klanten. Zijn zus Maria had, als *rendant* (= de persoon die zijn roerende en onroerende bezittingen, alsook de batelijke en de uitschulden inventariseerde) opgemerkt dat er in zijn *handbouck* (notitieboek) nog diverse onkosten voor genealogische opzoekingen niet betaald waren bij zijn overlijden. Ze had deze achterstallen alsnog kunnen innen en in de staat van goed in een rubriek *Baeten van vacatien ghedaen int upsoucken ende maecken van boome van genealogie en(de) vervolgen de processe daerover geresen opgenomen.*

Pieter de Blende en Pieter Ignatius vande Velde hadden hun schulden vereffend:

- *Eerst ontfaen van Jo.r Pieter de Blende twee pont thien schellinghen grooten over 't maecken van eenighe genealogien.*
- *Voorts es d'heer Pieter Ignatius Vande Velde schuldich, twee ponden neghen schellynghen acht grooten over verschodt bij den overleden ghedaen int maecken van een boom van een geslachte de welcken blijven - de post ontfaen.*

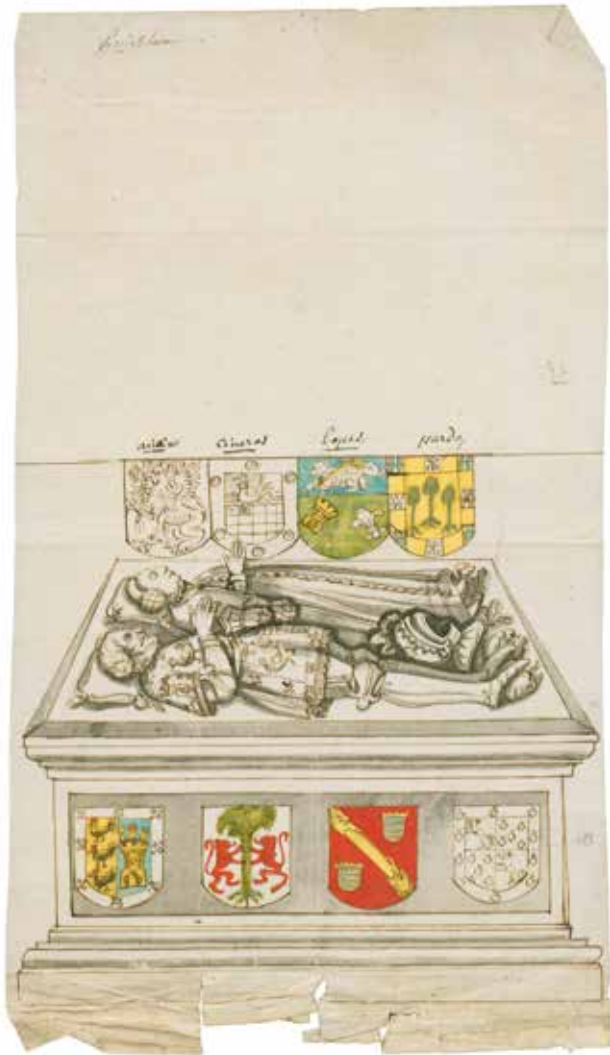
Hier lezen we ook dat zijn correspondentie in een aparte koffer werd bewaard: *voorts isser noch een coffer met eenighe brieven preparatoir tot maecken van diversche genealogien.*

Ook hier blijkt dat Kerchof klanten had uit Spanje, maar dan wel met Zuid-Nederlandse familienamen zoals *(de) Doppere, Clou* en *Billet*. Voor die eerste familie had hij minstens 120 verplaatsingen gedaan... Voor *mijn heere Clou in Spagnien* was hij 14 dagen op reis geweest. Voor een andere (al hoger vernoemde) klant *Billet in Spagnien* raakte zijn zus er evenwel niet wijs uit *omme de duysterheijt vande notitien staende inden hantbouck.*

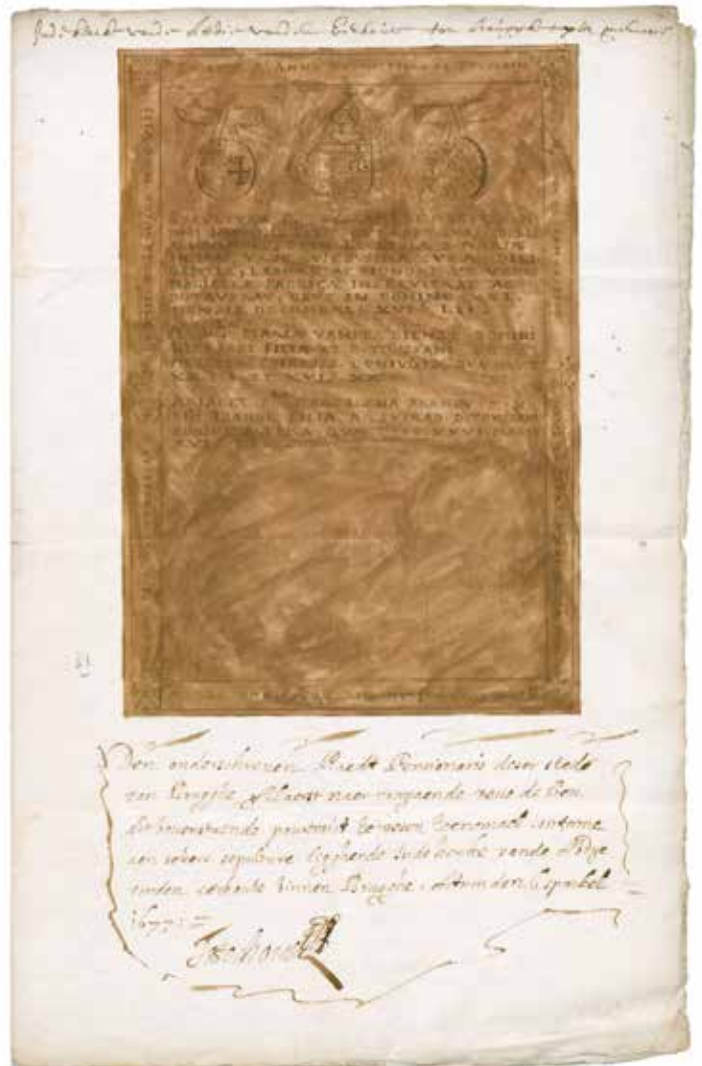
- *voorts de rendante gheeft te kennen dat sij bij 's overledens hantbouck raekende sijne vacatien int maecken van genealogien, bevijnt folio 65 verso dat hij soude hebben ghereeckent op den IX-en junij 1681 met d'hoirs Doppere, ende dat hij soude meer ontfaen hebben dan betaelt tot drije en dertich ponden ses schellynghen, negen grooten, waerin eygens bleven onverlet hondert twijntich voyagien, daervan ende van noch voordere de brieven gementioneert folio 66 recto, de rendante vastelick presumeert dat hij voldaan is mits sij wel weet dat den overleden 't sijdert heeft ghelt ontfaen - dienende niet min 't selve alhier ter memorie.*
- *voorts dat folio 61 recto geseit wort dat den overleden goet vijnt tot laste van mijn heere Clou in Spagnien veerthien daeghen vojagen, doch den heere canoninck*

Lakzegel met het familiewapen van Jacob Antoon Kerchof.

Op zoek naar genealogische heraldische gegevens: graftombe (Pardo) in de Brugse predikherenkerk en een grafzerk in de Eeckhoutabdij.

heer Henderijck Melgar seght den overleden daerover niet goet te commen, mits hij in alle sijne voyagien is gedefroyeert [defroyeren (F: défrayer) = kosten of vertering betalen] geweest, sulcx dat anden overleden alleenlijck stont te verwachten eene courtoisie, segghende den selven heer Melgar dat en cas den selven Clou aen hem iet van Spagnien quame af te senden dat hij an dit sterfhuijs sal gheven haer part - dienende oock ter memorie.

- dat voorts de rendante bevijnt dat den overleden heeft begonst up te soucken de genealogie van eenen Billet in Spagnien bij ordre van mijn heere Toebast tot Ghendt, ende dat sij f° 80 verso bevijnt bij den overleden ontfaen te sijne ter reeckeninghe van sijne vacatien seshien ponden groten ende folio 83 verso noch ses ponden grooten, soo dat de rendante niet en weet ofte anden overleden noch iet goet comt omme de duysterheijt vande notitien staende inden hantbouck, als oock dat men niet en bevijnt eenighe procuratien, ende dat meer is den selven Toebast seght t'hebben te veele betaelt ende te willen hebben restitutie - dienende oock voor memorie.

Helaas is zijn handboek niet bewaard. Zijn zus haalt er enkel uit aan wat nog niet vereffend was of onduidelijk bleef. Het had een fascinerende inkijk kunnen geven in onder meer de beoefening van het genealogische bedrijf in de 17de eeuw, in wie er allemaal in actief was, en in welke bronnen in welke archieven geraadpleegd kunnen worden.

Verzameling Kerchof, map Billet (1) (drieluik Georgius Billet x Joanna Quaeturf).

A # ...
A. ...
B. ...
C. ...
BREDAEL ...
A Jan ...
B. ...
C. ...

De genealogische dubbelbladen groeiden soms uit tot kladjes die wachten op een nieuwe redactie.

9.06.

SPHIT

pour les quartiers et leurs noms du troisieme Blason
 En foi de quoi j'ai signé cette aindit Malines le 27
 Janvier 1700 quatre vngt Cinq.//

J. de Münch

Not. Apl. et Reg.
 1705.

Voulz Communz, Echevins et Conseil de la Ville
 et Province de Malines, declarer et certifier, que l'attestation
 de l'attache est Notaire Royal, resident en lad. Ville, et qui en donne
 entiere foi et croyance à tout Acte et collationnement par lui en lad.